

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie augustus 2018

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion overwegend positief over Europees wetgevingspakket inzake 'sustainable finance'**

Eumedion steunt in grote lijnen de voorstellen van de Europese Commissie om tot verdere verduurzaming van de Europese kapitaalmarkt te komen. Een reeks conceptverordeningen die hiertoe in mei werd gepubliceerd, beoogt een EU-kader dat ecologische, sociale en governance (ESG) overwegingen centraal stelt in het financiële bestel. Wel plaatst Eumedion kanttekeningen bij een aantal specifieke voorstellen, en twijfelt zij aan het nut en de noodzaak van het voorstel tot wijziging van de Benchmarkverordening. Dat blijkt uit de op 22 augustus jl. gepubliceerde Eumedion-reacties op de voorstellen van de Europese Commissie. De voorstellen van de Europese Commissie maken het betrekken van materiële ESG-factoren door financiële marktpartijen tot norm, en beogen de transparantie hierover te vergroten. Volgens Eumedion behoort het betrekken van ESG-overwegingen bij het beleggingsbeleid tot de fiduciaire verantwoordelijkheid van institutionele beleggers. Wel heeft Eumedion bezwaar tegen het voorstel van de Europese Commissie om via een gedelegeerde verordening nadere invulling te geven aan het zogenoemde prudent-person regel voor pensioenfondsen. Eumedion meent dat het formuleren van gedetailleerde regels waarop het beleggingsbeleid door pensioenfondsen moet worden ingevuld een vergaande inbreuk op de fiduciaire verantwoordelijkheid van pensioenfondsbestuurders vormt. Alle Eumedion-reacties kunnen worden gedownload via <http://bit.ly/2w1MxPg>.

- **Eumedion pleit voor verhoging AVA-stemvereiste om herzien beloningsbeleid goed te keuren**

Een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid voor een bestuur heeft een breed draagvlak onder aandeelhouders, vooral onder zogenoemde duurzame en verantwoorde aandeelhouders. Daarom zou een besluit van de aandeelhoudersvergadering (AVA) om het beloningsbeleid te herzien niet langer moeten steunen op een gewone meerderheid van stemmen, maar op een stemmeerderheid van ten minste 75% of 80%. Hiervoor pleit Eumedion in haar op 31 augustus ingediende reactie op de maatschappelijke consultatie over extra beloningsmaatregelen voor de financiële sector. Eumedion vindt dat het kabinet moet overwegen om de grip van de AVA op het beloningsbeleid te versterken, zodat aandeelhouders gemakkelijker een exorbitant beloningsbeleid kan tegenhouden. Dit werkt naar de mening van Eumedion beter dan de rigide maatregelen gericht op de vaste beloning van bankiers waaraan de minister van Financiën in het consultatiedocument denkt. Eumedion wijst er in haar reactie op dat aandeelhouders steeds kritischer worden ten aanzien van voorstellen die resulteren in forse beloningsstijgingen. Om die aandeelhouderstrend verder te versterken stelt Eumedion ook voor om wettelijk te regelen dat een voorstel om de vaste beloning van bestuurders sterk te verhogen (een verhoging die uitgaat boven het jaarlijkse inflatiecijfer) voortaan wordt aangemerkt als een majeure wijziging van het beloningsbeleid die eerst moet worden goedgekeurd door de AVA. Daarnaast stelt Eumedion voor om te regelen dat bij beursondernemingen waarvan certificaten aan de beurs worden verhandeld, alleen de certificaathouders nog mogen stemmen over een beloningsvoorstel. Het aan de

onderneming gelieerde administratiekantoor zou zich moeten onthouden van stemmen, zodat deze geen beslissende invloed meer heeft bij een stemming over een voorstel voor een nieuw beloningsbeleid. De gehele reactie kan worden gedownload via: <http://bit.ly/2N4rViJ>.

Activiteiten Commissies

- De **PR Commissie** vergaderde op 30 augustus jl. onder meer over de voorbereidingen op het Eumedion-symposium 2018, over de mogelijke 'mediamomenten' in de komende maanden en over een mogelijke aanpassing van de Eumedion-website.

Komende activiteiten

- *12 september 2018, Vergadering Dagelijks bestuur.* Op de agenda staan o.a. de samenstelling van het Algemeen bestuur en het financieel halfjaarbericht.
- *14 november 2018, vanaf 13.00 uur, Eumedion-symposium te Utrecht.* Sprekers als Colin Mayer (Oxford University), Maurice Oostendorp (Volksbank), Lars Dijkstra (Kempen Capital Management), Camiel Selker (Focus Orange) en Adrian De Groot Ruiz (True Price) zullen ingaan op het thema 'De rol van de beursonderneming en haar aandeelhouders in de samenleving'. Inschrijven is mogelijk via info@eumedion.nl.

Nieuws uit Den Haag

- **PvdA wil dat administratiekantoren niet meer mogen stemmen over beloningsvoorstellen**

De PvdA-fractie vindt dat wettelijk moet worden vastgelegd dat administratiekantoren alleen nog mogen worden gebruikt als beschermingsconstructie. Administratiekantoren zouden zich in normale omstandigheden moeten onthouden van stemmen, "om zo te voorkomen dat andere belanghebbenden machteloos worden gemaakt en het bestuur haar mening kan doordrukken". Dit blijkt uit op 30 augustus jl. ingediende Kamervragen van PvdA-Kamerlid Henk Nijboer. Het Kamerlid wijst op de gang van zaken tijdens de afgelopen AVA van Van Lanschot Kempen waar het administratiekantoor een

doorslaggevende stem had bij het besluit tot vaststelling van een herzien beloningsbeleid. Een meerderheid van certificaathouders stemde tijdens deze AVA tegen het beloningsvoorstel. Het administratiekantoor bracht echter stemmen uit op ongeveer 33% van de aandelen waarvoor certificaathouders zelf geen stemvolmachten hadden opgevraagd, waardoor de stemuitslag kantelde (zie Nieuwsbrief van juni 2018). De financieel woordvoerder van de PvdA vraagt de ministers van Financiën en van Economische Zaken en Klimaat naar hun opvatting over het gegeven dat de stemmen van het administratiekantoor zijn "gebruikt" om hogere beloningen voor de top erdoor te drukken. Het Kamerlid vraagt zich ook af of het administratiekantoor van Van Lanschot Kempen wel "in de geest van de wet" heeft gehandeld en in lijn met de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken. De ministers hebben in de regel een termijn van drie weken om Kamervragen te beantwoorden.

- **PvdA stelt Kamervragen over opvattingen van beleggers over afschaffing dividendbelasting**

PvdA-Kamerlid Henk Nijboer wil van de Minister-President en de Staatssecretaris van Financiën weten of buitenlandse beleggers of beleggersorganisaties de regering hebben verzocht om de dividendbelasting af te schaffen of dat dit voor hen helemaal geen belangrijk onderwerp is. Dit blijkt uit op 27 augustus jl. ingezonden schriftelijke vragen van de financieel woordvoerder van de PvdA. Aanleiding voor de vragen waren uitspraken van de Eumedion-directeur dat het kabinetsvoorname om de dividendbelasting af te schaffen niet speelt bij buitenlandse beleggers. Deze uitspraken werden ondersteund door een in het Financieele Dagblad geplaatst opinieartikel van de bij de Britse vermogensbeheerder Intrinsic Value Investors werkzame belegger Adriaan de Mol van Otterloo. Het Kamerlid vraagt de premier en de staatssecretaris om een nieuw overzicht van de categorieën dividendbelastingbetalers, waarbij specifiek wordt ingegaan op het aandeel buitenlandse particulieren en het aandeel Britten binnen die groep. Ook wil hij van de bewindspersonen weten welk percentage

van de aandelen in Shell en Unilever door Britse particulieren wordt gehouden. De antwoorden worden binnen drie weken verwacht.

Nieuws uit Brussel

- **EP-rapporteur wil Europese verordening over duurzame beleggingen aanscherpen**

De reikwijdte van het Europese voorstel om institutionele beleggers te verplichten om duurzaamheidsrisico's te betrekken bij het nemen van beleggingsbeslissingen moet worden uitgebreid naar alle banken. Alle institutionele beleggers en banken moeten verplicht worden gesteld om over due diligence-procedures te beschikken die ervoor zorgen dat de identificatie en het beheer van duurzaamheidsrisico's voldoende worden geïntegreerd in het beleggings- en investeringsproces. Dit staat in het op 2 augustus jl. gepubliceerde ontwerpverslag van de rapporteur van het Europees Parlement (EP) betreffende het voorstel voor een Europese verordening over dit onderwerp. De desbetreffende verordening is onderdeel van een breder Europees wetgevingspakket om de Europese kapitaalmarkt te verduurzamen. Rapporteur is de Nederlandse sociaaldemocraat Paul Tang. In het ontwerpverslag wordt verder voorgesteld dat alle institutionele beleggers en banken de variabele beloning van hun bestuurders voor ten minste 50% moeten koppelen aan het behalen van duurzame beleggingsdoelen. Ook moeten deze financiële marktpartijen niet alleen bij het nemen van beleggingsbeslissingen duurzaamheidsrisico's betrekken, maar ook bij het nemen van stembeslissingen op de AVA's en in de dialogen met beursgenoteerde ondernemingen. Tot slot wil rapporteur Tang wettelijk regelen dat pensioenfondsen hun beleggingsbeleid vaststellen "in actieve consultatie met hun deelnemers". Leden van de EP-commissie Economische en monetaire zaken (ECON) hebben tot 19 september a.s. de tijd om het ontwerpverslag te amenderen. De stemming over het verslag en de amendementen is geagendeerd voor 5 november a.s. Daarna zal het EP in een plenaire zitting het definitieve verslag gaan behandelen.

- **EP-rapporteur wil 'lege' grensoverschrijdende zetelverplaatsingen voorkomen**

Het in april 2018 door de Europese Commissie gepresenteerde richtlijnvoorstel om grensoverschrijdende omzettingen en fusies gemakkelijker te maken, moet juist scherpere bepalingen bevatten om verplaatsingen van 'brievenbusmaatschappijen' binnen de Europese Unie (EU) tegen te gaan. Dit stelt EP-rapporteur Evelyn Regner (sociaaldemocraten) voor in haar op 7 augustus jl. gepubliceerde ontwerpverslag bij het richtlijnvoorstel. Ze wil dat de uiteindelijke richtlijn zogenoemde 'Delaware-effecten' en 'regelgevingsarbitrage' tegengaat. Daarvoor is het volgens haar nodig dat de onderneming die haar zetel in een andere EU-lidstaat wil plaatsen, aan de hand van objectieve factoren, moet aantonen dat het zal gaan om een "daadwerkelijke vestiging die daadwerkelijk economische activiteiten uitoefent". De notaris of een andere bevoegde autoriteit uit de 'lidstaat van vertrek' zal dit expliciet moeten onderzoeken. Als een dergelijke bepaling in de definitieve richtlijn wordt opgenomen, zal het voor een EU-onderneming bijvoorbeeld lastiger worden om zich in Nederland statutair te vestigen, puur en alleen om te profiteren van het flexibele Nederlandse vennootschapsrecht om beschermingsconstructies op te tuigen. De desbetreffende onderneming zal in ieder geval reële economische activiteiten in Nederland moeten gaan ontplooiën. De EP-rapporteur stelt verder voor om in de richtlijn te verankeren dat het bestuur van een in de EU gevestigde onderneming tot taak heeft het belang van de vennootschap te dienen, hetgeen betekent dat het bestuur rekening moet houden met "de behoeften van aandeelhouders, werknemers en andere stakeholders, met als doel duurzame waardecreatie". De EP-rapporteur wil het voorstel van de Europese Commissie schrappen om ook te komen tot een Europese regeling over grensoverschrijdende splitsingen. Volgens mevrouw Regner komen grensoverschrijdende splitsingen in de EU nauwelijks voor, waardoor de toegevoegde waarde van een aparte regeling niet aangetoond is. Leden van de EP-commissie Juridische zaken hebben tot 10 september

a.s. de mogelijkheid om het ontwerpverslag te amenderen. Een geamendeerd verslag zal vervolgens aan het EP in plenaire zitting worden aangeboden.

Ondernemingsnieuws

- **CBb: AFM heeft Imtech-bestuurders terecht voor misleiding en manipulatie van beleggers beboet**

De voormalige twee Imtech-bestuurders René van der Bruggen (CEO) en Boudewijn Gerner (CFO) hebben de Imtech-beleggers in 2012 koersgevoelige informatie onthouden en de -beleggers onjuist geïnformeerd. Dit zijn ernstige overtredingen, waarvoor de Autoriteit Financiële Markten (AFM) de voormalige bestuurders terecht heeft beboet. Dit heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) op 14 augustus jl. in hoger beroep bepaald. De rechtbank Rotterdam had in april 2017 het AFM-boetebesluit van december 2015 juist vernietigd vanwege onvoldoende bewijs voor de vermeende overtreding van de marktmisbruikwetgeving. Inzet van het geschil was een door Imtech op 20 juli 2012 gepubliceerd persbericht en de halfjaar- en derdekwartaalcijfers 2012 van het bedrijf. In het persbericht maakte de inmiddels gefailleerde technisch dienstverlener bekend dat een contract was getekend voor de (verdere) realisatie van het avonturenpark Adventure World Warsaw (AWW). In het persbericht werd, volgens de AFM, slechts een deel van de informatie over het contract opgenomen, zoals de waarde van het contract en de rol van Imtech bij dit project. Andere relevante informatie ontbrak echter. Imtech was op dat moment al bekend met de problemen met betrekking tot de financiering van een bedrag van €147,6 miljoen door AWW. In de halfjaar- en derdekwartaalcijfers van 2012 was dit bedrag bovendien niet volgens de IFRS-verslaggevingsregels verantwoord. Ook meldde Imtech in de kwartaalupdate dat sprake was van een stabiele financiële positie en dat werd voldaan aan de convenanten met de kredietverleners. Op basis van de daadwerkelijke cijfers was de financiële positie echter niet stabiel en voldeed Imtech op dat moment niet aan de bankconvenanten. Het CBB is met de AFM van mening dat het persbericht van 20 juli 2012 onvolledig was in het openbaar maken

van koersgevoelige informatie. “Daarmee werd een misleidend signaal afgegeven, of viel dat op zijn minst te duchten”, aldus het CBB. De AFM heeft, volgens het CBB, bestuursvoorzitter Van der Bruggen hiervoor terecht verantwoordelijk gehouden en hem hiervoor een boete van € 1 miljoen opgelegd. Het CBB volgt de AFM niet in haar oordeel dat ook CFO Gerner hiervoor verantwoordelijk kan worden gehouden. Gerner was namelijk niet betrokken bij het opstellen van het persbericht. Wel wordt Gerner verantwoordelijk gehouden voor de onjuiste en misleidende publicatie van de financiële cijfers. De boete voor CFO Gerner is door deze samenloop door het CBB verlaagd van € 750.000 naar € 500.000.

Overige interessante zaken

- **DNB wil verdere ontwikkeling duurzaam beleggen door pensioenfondsen stimuleren**

De Nederlandsche Bank (DNB) vindt het belangrijk dat Nederlandse pensioenfondsen hun duurzaamheidsbeleid (verder) ontwikkelen, zodat de sector klaar is voor de kansen en uitdagingen die een duurzame wereld met zich meebrengt. Dit schrijft DNB in een op 29 augustus jl. openbaar gemaakte sectorbrief over duurzaam beleggen door pensioenfondsen. In de brief doet DNB verslag van de gesprekken die de toezichthouder de afgelopen periode heeft gevoerd met een aantal pensioenfondsen en –uitvoerders over de wijze waarop een succesvol duurzaam beleggingsbeleid kan worden geïmplementeerd. Het overkoepelend beeld uit de gesprekken is dat er geen standaardaanpak bestaat die passend is voor alle pensioenfondsen. Tegelijkertijd is het, volgens DNB, heel goed mogelijk om op een eigen wijze, rekening houdend met de specifieke situatie van het fonds, duurzaamheidsoverwegingen een plaats te geven in de uitvoering van het beleggingsbeleid. Het ontbreken van een standaardaanpak neemt ook niet weg dat DNB wel degelijk overeenkomsten heeft gezien die in algemene zin kunnen bijdragen aan een succesvolle implementatie. Deze zijn: i) zorg voor draagvlak en commitment, ii) kies een vermogensbeheerder die past bij de doelstellingen, iii) maak keuzes en werk samen en iv) ga aan de slag! DNB richt die laatste boodschap vooral tot pensioenfondsen die het onderwerp

duurzaamheid nog niet hebben opgepakt. Volgens DNB ontkomt geen enkel pensioenfonds aan de gevolgen van ESG-factoren op hun beleggingen.

- **NVB gaat beloningsparagraaf in de Code Banken aanscherpen**

Bij het agenderen voor de AVA van beloningsvoorstellen voor bankbestuurders moet de raad van commissarissen (RvC) voortaan toelichten hoe hij de verwachtingen van aandeelhouders, klanten en medewerkers en het maatschappelijk draagvlak heeft meegewogen. De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) heeft op 29 augustus jl. aangekondigd een dergelijke bepaling te zullen opnemen in een herziene Code Banken. De maatregel is een antwoord op de maatschappelijk ophef van eerder dit jaar over het voorstel van de RvC van ING Groep om de beloning van de bestuursvoorzitter met ruim 50% te verhogen en op de voorstellen tot aanscherping van de wetgeving die daarna volgden. De NVB wil ook dat de RvC's van alle banken toelichten welke referentiegroep is gebruikt bij het opstellen van het beloningsvoorstel en hoe de internationale context is meegewogen. Daarnaast moet de RvC's kennis nemen van de visie van de bestuurder op het voorstel en moeten aandelen die als vast beloningsinstrument worden gehanteerd voor ten minste vijf jaar door de bestuurder worden aangehouden. Alle banken worden verder geacht de interne beloningsverhoudingen in het jaarverslag te publiceren. Met de voorgestelde aanscherping van de Code Banken willen de banken laten zien dat zij zelf stappen blijven zetten om het vertrouwen in de bankensector te herstellen. De NVB wijst alle door het Ministerie van Financiën geopperde voorstellen tot aanscherping van de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen van de hand, omdat die verder gaan dan de Europese beloningsregels dan wel beter in de Code Banken kunnen worden opgenomen.

- **Duitse regering wil meer strategische participaties kunnen toetsen op nationale veiligheid en openbare orde**

Het Duitse Ministerie van Economie en Energie krijgt de mogelijkheid om het verwerven van een aandelenbelang van ten minste 15% in een Duitse onderneming door

een partij uit een niet-EU-land om redenen van nationale veiligheid of openbare orde te verbieden. Nu ligt deze drempel nog op 25%. Daarnaast wordt de periode voor het ministerie om wel of geen goedkeuring te geven aan de verwerving van een dergelijk belang verlengd van twee naar vier maanden. Een wetsvoorstel dienaangaande is in de maak, zo heeft de Duitse minister van Economie en Energie, Peter Altmaier, op 7 augustus jl. in een interview bekend gemaakt en op 8 augustus jl. bevestigd door een regeringswoordvoerder. Aanleiding voor de aanscherping van het Duitse 'screeningsmechanisme' van buitenlandse investeringen en overnames is de recente poging van het Chinese staats elektriciteitsbedrijf State Grid Corporation of China om een 20%-aandelenbelang in de Duitse transmissienetbeheerder 50Hertz te nemen. De Duitse regering schakelde eind juli de Kreditanstalt für Wiederaufbau in om het door een Australische vermogensbeheerder te koop gezette belang van 20% te kopen. Het wetsvoorstel zal ervoor zorgen dat de Duitse regering meer grip krijgt op mogelijke overnames van en het nemen van strategische participaties in de Duitse vitale infrastructuur en hoogwaardige technologie door met name bedrijven die gelieerd zijn aan de Chinese overheid. Het wetsvoorstel komt een jaar na een ingrijpende uitbreiding van het toepassingsbereik van het Duitse screeningsmechanisme. Sinds vorig jaar kunnen veel meer overnames van en deelnemingen in Duitse bedrijven worden getoetst op nationale veiligheid en openbare orde. Het wetsvoorstel moet op 1 januari 2019 in werking treden.

- **Bevoegdheden Amerikaanse overnametoetsingscommissie CFIUS uitgebreid**

Het Committee on Foreign Investment in the United States (CFIUS) krijgt binnenkort de bevoegdheid om ook de verwerving van een minderheidsbelang in een Amerikaanse onderneming met activiteiten in de 'kritische' infrastructuur, in de 'kritische' technologie of die werkt met 'gevoelige persoonlijke gegevens van Amerikaanse staatsburgers' te toetsen op mogelijke strijdigheid met de nationale veiligheid. Een wetsvoorstel dienaangaande is op 13 augustus jl. door de Amerikaanse president Trump ondertekend

en tot wet verheven. Tot nu toe toetste CFIUS de potentiële verwerving van buitenlandse *controle* over een Amerikaanse onderneming in de vitale infrastructuur, technologie en energiesector of door een (partij gelieerd aan een) buitenlandse overheid. Aanleiding voor de aanscherping was de mogelijkheid voor met name China en Chinese ondernemingen tot omzeiling van de overnametoetsing door het opzetten van joint ventures met Amerikaanse bedrijven met activiteiten in voor de Verenigde Staten gevoelige industrieën of technologieën. In de nieuwe wet is een brede definitie van 'verwerven van een minderheidsbelang' opgenomen. Het gaat hierbij niet alleen om de verwerving van stemrechten, maar ook om het verkrijgen van "materiële niet-openbare technische informatie", van lidmaatschap van of "waarnemersrechten" in het bestuur of van een belangrijke besluitvormingsrol in een bedrijfs onderdeel dat is verbonden met kritieke infrastructuur, kritieke technologie of gevoelige persoonlijke gegevens. Aangezien CFIUS nog allerlei uitvoeringsmaatregelen moet treffen, treden de meeste bepalingen van de nieuwe wet pas op een later tijdstip in werking, maar niet later dan 13 februari 2020.

- **President Trump wil onderzoek naar afschaffing verplichte publicatie kwartaalcijfers**

De Amerikaanse president Trump heeft de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC gevraagd te onderzoeken of de verplichte publicatie van kwartaalcijfers kan worden afgeschaft. Dit heeft de Amerikaanse president op 17 augustus jl. getweet na een ontmoeting met een aantal bestuurders van de grootse Amerikaanse beursondernemingen. Volgens deze bestuurders kan het schrappen van deze verplichting de ondernemingen veel geld besparen. In een openbaar statement heeft SEC-voorzitter Clayton aangegeven dat de toezichthouder doorlopend alle rapportageverplichtingen voor ondernemingen evalueert, waaronder ook de frequentie van de rapportages. Het is nog niet bekend wanneer de SEC met definitieve conclusies komt.

- **Amerikaanse senator Warren wil stakeholdersmodel in Amerikaanse wetgeving**

De bestuurders van alle Amerikaanse ondernemingen met een jaaromzet van ten minste \$ 1 miljard moeten verplicht worden gesteld bij hun beslissingen de belangen van alle stakeholders mee te wegen. Ten minste 40% van de bestuurders moet door de werknemers van een dergelijke onderneming worden benoemd. Dit staat in het voorstel voor de 'Accountable Capitalism Act' dat de Democratische senator Elizabeth Warren op 15 augustus jl. bij de Amerikaanse Senaat heeft ingediend. Volgens de senator uit de staat Massachusetts maakt de huidige focus van bestuurders op maximalisatie van aandeelhouderswaarde vooral de rijkste Amerikanen rijker en gaat dit ten koste van de lonen van werknemers en de investeringen van de ondernemingen. In het wetsvoorstel wordt verder voorgesteld dat het bestuurders niet is toegestaan aandelen die als beloningsinstrument zijn toegekend binnen 5 jaar na onvoorwaardelijke toekenning te verkopen of binnen 3 jaar na een aandeleninkoop door de onderneming. Het wetsvoorstel bevat ook een verbod voor 'stakeholderondernemingen' om giften aan politieke partijen of politici te doen, tenzij de gift is goedgekeurd door ten minste 75% van de bestuurders en 75% van de aandeelhouders. Het wetsvoorstel zal binnenkort door de senaatscommissie voor Handel, Wetenschap en Transport worden behandeld. Daarna moet een gelijksoortig wetsvoorstel nog door het Huis van Afgevaardigden worden behandeld. Het is niet de verwachting dat het wetsvoorstel op steun van een meerderheid van stemmen in de Senaat en het Huis van Afgevaardigden kan rekenen.

- **Steeds meer controversiële issues op AVA's van Britse beursondernemingen**

237 bestuursvoorstellen die stonden geagendeerd voor de dit jaar gehouden AVA's van de Britse beursgenoteerde ondernemingen ontmoetten meer dan 20% tegenstemmen van aandeelhouders. Dat is een stijging van 25% in vergelijking met het aantal in 2017. Dit blijkt uit het op 29 augustus jl. door de Britse Investment Association gepubliceerde evaluatierapport

van het Britse AVA-seizoen 2018. 80 van de controversiële voorstellen (voorstellen met meer dan 20% tegenstemmen) hadden betrekking op voorstellen tot benoeming of herbenoeming van bestuurders; een ruime verdubbeling van het aantal in 2017 (38). Beloningsvoorstellen ontmoetten in 61 gevallen meer dan 20% tegenstemmen, 7 minder dan in 2017. Het aantal controversiële beloningsissues verdubbelde echter bij de 100 grootste Britse beursgenoteerde ondernemingen (de 'FTSE 100'): van 9 in 2017 naar 18 in 2018. De Britse vereniging van vermogensbeheerders houdt sinds vorig jaar op verzoek van de Britse regering een publiek register bij welke voorstellen van ondernemingen onder aandeelhouders tot onrust hebben geleid. De Britse regering hoopt dat met een dergelijke 'naming and shaming' de Britse beursgenoteerde ondernemingen voorafgaand aan de AVA de dialoog met aandeelhouders zoeken en gematigder voorstellen zullen agenderen.

- **Singapore wijzigt corporate governance code**

Bestuurders van ondernemingen die genoteerd zijn aan de beurs van Singapore worden voortaan ook geacht de behoeften en belangen van andere stakeholders dan aandeelhouders mee te wegen bij het nemen van besluiten. Daarnaast moeten de Singaporese ondernemingen een diversiteitsbeleid opstellen en over de voortgang daarvan rapporteren en wordt de onafhankelijkheid van de niet-uitvoerende bestuurders versterkt. Dit staat in de definitieve versie van de herziene Singaporese corporate governance code die de Singapore Corporate Governance Raad op 6 augustus jl. heeft gepubliceerd. De Corporate Governance Raad heeft de vierde versie van de Singaporese corporate governance code meer 'principle-based' gemaakt en meer toegespitst op de specifieke situatie in Singapore zonder de aansluiting met internationale corporate governance ontwikkelingen te missen. De herziene code treedt op 1 januari 2019 in werking. Een onafhankelijke corporate governance adviescommissie zal eind dit jaar door de Singaporese beurstoezichthouder worden ingesteld om de naleving van de nieuwe code te monitoren.